

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchényi-utca SIMON-ház Kunz József nr kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szo lemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Érmentetlen levelek csak ismert kzeketől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve

Table with subscription rates: Egész évre 10 ft., Félévre 5 ft., Negyedévre 2 ft., Egy hóra 1 ft.

Hirdetési díj:

Országos hirdetésért 5k, helyi minden hirdetésért kb. 3k, Naptár 4 hasábos hirdetésért 20 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságóra 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Hétfő Május 6.

89. szám.

Nincsennek ellentétek.

A „Pester Correspondenz“ az alábbi fejtegetéseket oly politikai tényezőktől veszi, kinek szava igényt tart arra, hogy a közvélemény meghallgassa és figyelembe vegye:

Bár mennyire fáradozzék is az ellenzék, hogy régi kontroverziák földerítése által a Tisza-kabinet egyes elemei közt új ellentéteket szítson, fáradozásai eredménytelenek maradnak, s végre is éppen az ellenkezőjéhez vezetnek annak, a mit elérni akarnak: a miniszterium megszilárdulásához.

Igy hát a kabinet elleneseinek taktikája alaposan elhibázottnak bizonyul, attól egészen eltekintve, hogy előfeltételül oly elvei vannak, melyek homlokegyenest ellenkeznek a parlamentáris érettséggel. Igen, nem másnak, mint gyermekesnek kell nevezni azt az eljárást, mely azon töri magát, hogy a kormány kebelében szakadást idézzen elő.

Gyermekesnek, mert a kormány tagjai közt ellentéteket fölfedezni nem, hanem csak kitalálni lehet. Az ellenzék azon nyargal, hogy dr. Wekerle Nagybanán s utána Szilágyi Pozsonyban az állami administratio elvét proklamálták, míg a miniszter elnököt a municipális rendszer incarnatiójának kell tekinteni. Hát hiszen ez az ellentét elég ravaszul van kigondolva, csak abban a bizonyára nem lényegtelen hibában szenved, hogy ez a kontroverzia csupán csak szerzőinek képviselőcsében létezik.

Hogy Tisza a megtestesült municipális rendszert képviseli, az oly dőreség, mely a komoly czáfolatot ki nem állja. Arra az emberre, ki a közigazgatási bizottságok kreálása és a municipiumok minden határozataira nézve a legbehatóbb állami jogok statuálása által a régi vármegyét ősi hatalmi teljességéből kivetkőztette s ez által a municipális közigazgatástól az államihoz leendő átmenetet a legszerencsésebben megteremtette: erre az emberre ráfogni a municipális rend-

szervez való makacs ragaszkodást, annyit, mint tagadni oly tényeket, melyek világosan és kidomborodva állanak mindenkinél szembe, az állami és társadalmi élet minden működéseiben évek sora óta érvényesül.

Még komikusabb lesz az ellenzéki törekvés, e kérdésben ellentéteket állítani fel egyrészt a kincstárnok valamint az igazságügyminiszter s másrészt a miniszterelnök közt, ha megfontoljuk, hogy ez alkalomnál mindkettőjük részéről határozott hivatkozás történt a miniszterelnökre, ki nyolcz év előtt debreczeni választóihoz intézett egyik beszédében az állami közigazgatás elvét proklamálta annak, a mi a közel jövőben megvalósítást kíván.

Az állítólagos ellentét helyett tehát tökéletes egyetértés látható a kormány kebelében s a törekvés, szakadásokat idézni elő a kabinetben, csak a kormány minden elemének egységét demonstrálja a legközelebbi jövő tőkérdésében: a közigazgatási kérdésben.

Mint mindig, úgy most is fura az ellenzéki tábor matadorainak naiv következetlensége. Míg a közigazgatási kérdésben arczuk verejtékével ellentéteket gondolnak ki a kormány kebelében, a pénzügyi kérdésben Wekerle miniszternek éppen ellenkező szemrehányást tesznek, azt t. i. hogy az államháztartás szanalását illetőleg tökéletes egyetértésben van azzal, a mit Tisza, mint ideiglenes pénzügyminiszter proklamált.

Itt a derék urak tökéletesen elvesztik a fejüket azon körülmény folytán, hogy Wekerle pénzügyi programja a legkisebb ellentétet sem tünteti fel a Tisza által kifejtett pénzügyi programmal szemben. Azt természetesen nem veszik észre, hogy ez az egyetértés a legtermészetesebb valami a világon, miután annak idején Tisza pénzügyi programjának alapvonalait bizonyonnyal első munkatársával egyetértve állapította meg, kit — mint az ellenzéki urak még bizonyára emlékezni fognak — Dr. Wekerle Sándornak hívtak.

Programja, mint azt választói előtt s legújabbban a parlamentben körvonalozta, megámadhatlan, mert szolid pénzügypolitikai alapon s a ország gazdasági erőinek helyes fölismerésén nyugszik. Az a pénzügyi politika, melynek pracludiuma a folyamatban levő Conversio, közgazdasági viszonyaink megégszégeseződésében egy új kornak ígéretteljes kezdete.

A redukált kamatterher, amortizálható adósságunk fölismerési részleteinek áthárítása oly időkre melyek már rendezett háztartásnak övendnek, továbbá a legnagyobb takarékosággal készített előirányzatok szigorú betartásának megígérése: e mozzanatok együtt képezik a Wekerle által proklamált pénzügyi program első felét.

Az állami terhek e csökkentésére vonatkozó rendszabályokhoz csatlakoznak, mint hatásos kiegészítés, a bevételek fokozására vonatkozó. E tekintetben két elv képezi a főszlopot, melyeken a pénzügyi program egész épülete nyugszik. E két alapelv a következő: a közgazdaság intenzívebb alakítása nemzeti adóerő emelése által ezzel párhuzamban a már feltárt adóforrások intenzívebb kiaknázása.

A mi ez utabbit illeti, úgy látszik, hogy az különösen fölkeltette az ellenzék nem tetszését. Úgy tesznek az urak, mintha nem is tudnák, hogy mit ért alatt Wekerle. Átlóttunk a szótán. Bizonyonnyal jobb szeretnék az urak, ha a kormány az egyenes vagy közvetett adók emelését, vagy pedig mind a kettőt is emelte volna.

De Wekerle azonban azon kellemes helyzetben van, hogy nem kell megtennie ellenfeleinek ezt a szívességet. Zseniális észjárása és a pénzügyi politika magas iskolájában megérett ítéllete azon helyes tudathoz vezeték őt, hogy a létező adók hatékonyabb exploitalása és erőlyes kiüzdelem az a tö efitkolásnak és megrövidítésnek eddig, sajnos, majd minden társadalmi rétegben uralkodott erköletlensége ellen, oly rendszabályok, melyek a

kiadások redukálásával együtt, tökéletesen elégségesek lesznek az egyensúly helyreállítására.

Hogy ez az erköletlenség kiirtásának, az nem csupán hazánk pénzügyi gyógyulásának parancsa, hanem az ethikainak is követelménye. Az államot megfosztani attól, a mi azt törvény szerint megilleti, olybá tekintett és — sajnos — tekintetik még ma is a közérköles egy sajtóságos megtévelyedése folytán, mint tisztességes kereset.

Ezután kell, hogy másként legyen. A pénzügyminiszter hadat izen ezen öröklött rosz, ellen, csak s erensék kívánhatunk az országnak, mert nagyon hozzá fog az járulni az erkölesi atmoszféra tisztításához s egyuttal pénzügyeink járulásához. Az ellenzéki nem tetszés bizonyonnyal nem tántorítja meg a pénzügyminisztert. Minél elégségtlenebbek ök, annál helyesebb a választott ur. Haladjon ez uton tovább a saját dicsőségére és hazánk ügyére, mely az ő tetterejétől a legjobbat várja.

A földmivélsügyi miniszterium államtitkára. Ö felsége dr. Matlekovics Sándor volt kereskedelmi miniszteri államtitkár a titkos tanácsosi méltóság adományozásával tüntette ki. — Utódjál a „Bud. Corr.“ értesülése szerint Fejér Miklós pénzügyminiszteri tanácsos fog kineveztetni.

Az állami háztartás. A „Pol. Corr.“ budapesti levelezője azt jelenti, hogy 1889. első negyedében az állami háztartás mérlege tíz millióval kedvezőbb, mint 1888. első évinegyedében volt.

Országgyűlés.

Budapest, május 4.

A képviselőházat ma is a költségvetési általános vita foglalkoztatta. De trieh Péter és Zay Adolf után, kik a budget ellen beszéltek, általános figyelem és érdeklődés között Tisza a miniszterelnök emelt szót s nyilatkozott előbb a szácsoknak tegnap szóba hozott regale-ügyéről, majd a Hétfalu és Brassó között fenforgott ügyekről. Beszédének zék fogalmazónak s menten nőül veszi Jolánkát. S miért nem adná hozzá ő nagysága? Jö-ravaló, derék fiatal ember. Szegény fia ugyan, de hiszen Szabadkay Kázmérnak sem volt egyebe a rajta valójánál, mikor megnősült. Es ha Bozóthy miniszteri tanácsos ur tolni fogja a szerkerét, rövid idő alatt szép állásra fog vergődni.

S bizonyos, hogy tolni fogja! Hiszen a méltóságos urnál keresve sem lehetne derekabb, jobb szívű embert találni. Ugyan ki tette volna meg azt is, hogy olyan nagy ur léteze maga vegye kezébe a szegény elhagyott család ügyét? Igaz, hogy jó barátja volt valamikor régen ő nagysága férjének, hanem biz az még abban az időben esett, mikor még ő méltósága is szegény fogalmazócska volt. De éppen az mutatja az igazán nemes szívű embert, hogy akkor sem feledkezik meg a régi barátságáról, mikor szükség van rá.

Ö nagysága nem tud szavakat találni, mi módon köszönje meg a méltóságos ur fáradozásait és jószívűségét. Egy hete már, hogy eltemették a megboldogultat, s azóta minden nap megátogatja a szegény családot s néha kétszer is. Rendbe hozta a nyugdíjazás ügyét, alkuszik a hitelezőkkel, tanácsokat ad a jövőre, s mindenképpen rajta van, hogy minél előbb tisztázassa a család nagyon is megromlott anyagi viszonyait. S teszi mindezt a régi barátságból.

Igen, a régi barátságból. Ö nagysága legalább szentül meg van róla győződve. Ha a méltóságos ur talán nőtlen ember volna s családja nem lenne . . . akkor . . . akkor . . . Miért ne? hiszen még negyven esztendősinces, aztán meg szép leány volt ő hajdanában, s ha a tükör nem hazudik . . .

— Ejj, badarság! — kacag föl ő nagysága Ha talán Jolán nem volna . . . meglehet . . . De így! . . . A tö az,

A „Debreczeni Ellenör“ tárcaja.

A protekczio.

— Novella. —

Irta: Csöregh Gyula.

I.

Szabadkay Kázmérné öngagsága egy reggel arra a szomorú hírre ébredt föl, hogy akarva, nem akarva, ezental kénytelen lesz neve elibe az özevgy jelzőt ragasztani, a mennyiben boldog házasságuk huszadik évfordulóján tetszett az uristennek nagyságos Szabadkay Kázmér miniszteri titkár urat, a Ferencz-József-rend lovagját és nem tudom, hogy még melyik érdemkereszt tulajdonosát az éjjel magához szólítani.

Hát hiszen nincs is könnyebb mód a hitelezőktől megszabadulni, mint éppen a halál által. Az ember este lefekszik azzal a gyötrő tudattal, hogy tízezer forint adóssága van s a hitelezők már csöddel fenyegetik, — s reggel a másvilágon fölébred arra, hogy szépen megszabadult a tízezer forinttól is meg a hitelezők kétségbejítő ostromától is, s most már egészen megnyugodhatik, mert rajta ugyan nincs a világon az a végrehajtó, a ki csak egy lyukas tizkrajczárost is bevegyn többé. Leszámolt mindenael; a hitelezők kereshetik a pénzüket azon a porhüvelyen, mely most olyan csöndesen, olyan nyugodtan alussza örök álmát ott a terítón.

Persze, hogy ezzel a sakkhuzással könnyű az embernek kijátszani a hitelezőit. A másvilágon valószínűleg nincs exekució s az ember lelke nyugodtan megpihenhet azokon a babérokon, miket itt a halandó életben szerzett. Csakhogy az a baj, hogy az embernek sokszor családja is van s éppen ez sinli meg

ezt a nagy lelki megnyugvást. A hitelezők bizony azt teszik ilyenkor, hogy hamarjában végrehajtást kérnek az elhalálozott hagyatékra ellen: lefoglalnak mindent, felírják a drága butorokat, a selyem szönyegeteket, miket a nagyságos mama és a kisasszony himezték ki; felkutadják a szekrények fölőljait s szigorúan meghagyják a sz gényhátramaradt eszládogoknak, hogy hozzá ne merjenek nyulni valamihöz, mert itt nem az övek többé semmimem. S még jó, ha a házi ur olyan kegyelmes, hogy a régi barátság fejében három hónapig megengedi a házában való maradását a nagyságos asszony könyei, no meg a szép kisasszony szép szemei miatt.

Szerencsére, hogy Szabadkay Kázmérné öngagsága megszokta már az ilyen dolgokat a régi gyakorlatból. Annyiszor volt már lefoglalva, annyiszor volt már árverésre is kitérve az a néhány szobából álló tutorzat, hogy szinte föl se vette az egészét. Megtanulta még leánykorában, mikor boldogult édes atyjának egymás után licitálták el a birtokait, aztán a kastélyt, végre pedig az összes ingóságait, hogy bajnak ugyan elég nagy baj az, hanem hát még sem hal bele az ember.

Mind e kellemetlenségek dacára is szép temetése volt a megboldogultnak. Öngagsága olyan pompával temettette el, a milyen csak megillettehetett egy miniszteri titkár, egy kozsánfalvi Szabadkayt. Az „Entreprise des pompes funebres“ olyan pompával rukkolt ki, hogy az egész városrészt bámulására jött a pálmákkal és más exotikus növényekkel díszített halottas szobának. A kapualja és a lépcsőház is egészen be volt huzva fekete pompával, s kívül a kapu fölött dísekedett a megboldogult családi címere. — a zöld mezőben pompázó arany-rózsza, melyre olyan büszke volt valamikor Szabad-

kay Kázmér ur. A kapu alatt áldogáló óriás szakálu portás pedig a fekete díszmagyar ruhában s a nagy ezüst gombos bottal a kezében csak növelte a gyász pompáját, s mikor elérkezett a delutáni három óra, olyan temetelen nép esődült össze a temetési ház előtt, hogy szinte a forgalom is megakadt arra a félóra, a mi alatt a koporsót lehozták a lépcsőházba s a fötisztelött püspök ur elmondta a maga gyönyörű halotti beszédét az ismerősök, jó barátok és tisztársak nagy, intelligen csoportja előtt. Az igaz, hogy a temetés a drága gyászruhákkal együtt belekerült egynehány száz forintba, a mi ha veszszük, kissé nagy összeg olyankor, mikor az embernek oda haza még a legutolsó párnája is bírói zár alatt áll: de hát Szabadkay Kázmérnak meg kellett adni ezt a végtisztességet. Az, hogy a lelketlen hitelezők lefoglalták mindenüket, utóvégre is nem olyan nagy dolog. Megtörtént az már mással is. Majd csak kivevickélnek valahogy ök is ebből a hinárból s aztán megint minden jól lesz. A nagyságos ur különben biztosítva volt kétezer forintig. Azt pedig le nem foglaltják, mert a megboldogult az életbiztosítási kötvényben Jolánkára iratta az egész összeget, hogy legyen legalább egy néhány forintja, ha majd lejé-hez megy.

Aztán meg csak lesz egy kis nyugdíj is a nagyságos ur után. Az igaz, hogy nem sok, hanem az is csak tesz valamit. Bozóthy miniszteri tanácsos ur, a ki a megboldogultnak te tu jó barátja volt, magára is vállalta már, hogy majd eljár ő a nyugdíj ügyében. Csak bizza reá ő nagysága. Nem telik bele két hét s rendben lesz minden.

De meg különben is nemsokára végo lesz ennek az állapotnak. Bizonyos, hogy az a Cselényi Jenő nem hiába jár már egy év óta a házhöz. Csak azt várja, hogy kinevez-

vagyon gyára 85. végén a vagyon követelése: betét a 71. az ipar és felszerelésekben 132 ft. 27. 1126.44, alapítvány alap 100 ft. 21. 2199.21 ft. 46. személyzet 5.65 ft. 65 szentmárynak a vi közsömet ki megadott. atott költség szükséglet 1613 áll szemben. értelemében le- eg. A tisztikar- e ki a közgyű- az eddigiekben zatott: Varga kényi Péterné, ügyvéd: Már- Imre; választ- részben az eddi- Mikó Róza, Ber- Buzás Elekné, sné, Jó István- Tikos Istváné, osné, dr. Legná- ef, Szedlak Jó- Arthur, Györfly

gyermekkertésznő szorgalmáról meg és a most tagok gyűlése e, azt az elnök

k.

áliskola kiegészítő- ola kiegészítő- nagyon való- zereneség meg- Csáky gr. köz- te kezébe e en város iránti ny héttel hoz- adapestben lévő behatón infor- melynek ál- Trefort Ágost redményeül te- pal azután ren- tásügyi minisz- gy-kallói főre- tészt. Most pe- megyei főispán- szerint a nagy- látogatottsága b r e c z e n b e Mint a „Sza- vassuk, Nyir- kisérlet tesz oda áthelye-

óságos ur ter- hállakodásról; a kedvéért teszi, ny gyermekét, edves Margittáj- en nap el-elbo- git.

volna már fé- zette? ha nem mit mársokszor ágának, hanem beszédet. Kerül- de úgy vette zen szereti, ha Persze! kényes mindenki tudja, a feleségével hazaa, — hanem azt ó nagysága, smeretségbe jö- mindig ő látná Mert hiába! a e-vissza szokott ég majd azt ta- oka annak, a ennapos vendége gy! igaz hogy akkor is inkább s úgy elmulat gyermekei volná- a méltóságos ur- a maga okai arra, ádot bővebb isme- ég jól is teszi? a mai viszonyok asszonyt. Majd a is az idő! Ha ni úgy is nemsok

s ezen lemondása a nagyváradi l. sz. nagy- méltósága Püspök ur által — több mint ne- gyed századon át tanúsított munkásságának s érdemeinek főpásztori elismerése mellett — elfogadtatván, helyébe az említett alapítványi pénztárak ügyvédévé s bizottsmányi jegyzővé Dr. Irinyi István ügyvéd megválasztott — s megválasztatása püspökileg jóvá hagyatott s állásában megerősített.

— **Elhalasztott közgyűlések.** A debreczeni gazdasági egyelet tisztújító közgyűlése tegnap délelőtt volt kitűzve. A tagok azonban kellő számban nem gyűlven össze, a közgyűlés két hétre elhalasztott. — **A hajdúvármegyei gazdasági egyelet szintén tegnap, délután tartotta volna meg tisztújító közgyűlését, melyre gr. Zichy Géza elnök is bejött tetéltleni kastélyából: de hasonló ok miatt ez a közgyűlés sem volt megtartható. Az új közgyűlés határ ideje máj. 20-dikára, d. u. 4 órára tűzött ki.**

— **Dr. Irinyi István ügyvéd lakását s irodáját** Bathványi utca 2558. sz. alól Miklóss utca 2080. sz. alatti házába tette át.

— **Debreczeni főiskola.** Néhai Nagy Pál tanszékére, mely a hónap megnyitójáig egyker. közgyűlésen töltheti be, a következő tanfélériki pályázatok: Olasz Gyula Székely-Údvahelyről, Markos Imre Kun Szent Miklósról, Perjessy László Nagy Rőczéről, Barabás Jenő kolozsvári tanárjelölt, Székely Töhötöm H.-Büszörényből, K. Kis József Páparól, Horváth István Sepszi Szentgyörgyöl.

— **A tisztántul ev. ref. egyházkerületnek,** lapunk belmunkatársa, Zoltai Lajos által rajzolt térképe mindaddig technikai akadályok miatt nem jelenhetett meg. Most már azonban a megjelenés nem sokáig fog késni. Mert tegnap lapunk kiadói hivatala az igen szép és tiszta nyomással kiállított térképek kefe- lenyomatát megkapta Weinwurm Antal budapesti fényképező és műnyomó intézetéből. Így a példányokat, előfizetőinknek május 15-dike körül expedíálhatja a kiadói hivatal. Előfizetések még mindig elfogadtatnak a „Debreczeni Ellenőr“ könyvkiadói hivatala által. — Egy példány ára 1.50 kr. vászonra huzva 2 ft., alul-felül lécezzel is ellátva 2 ft. 30 kr.

— **Debreczen város központi választmánya** szombaton délután ülést tartott Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt. Az ülésen felolvasatott a belügymini- szter szokások rendelete az orsz. gyűlési képviselő választásra 1890-ben jogosítottak névsorának kiigazítása iránt; a rendelet ér- telmében a névjegyzéket összeállító küldöt- ségek megalakítottak.

— **A tisztántul ev. ref. egyházkerület köz- gyűlése** nem ma, a mint tévedésből szomba- ton írjuk, — hanem holnap, kedden veszi kezdetét. Ma a tanügyi bizottság ülészik.

— **A közgyűlés vezetésétől** főt. és mélt. Ré- vész Bálint püspök ur lábbaja miatt alig- na nem kénytelen lesz távol maradni; ez eset- ben helyette egyházi részről a hivatalára nézve legidősebb esperes fog elnökölni.

— **Halálhír.** K r i p k ó József köztisz- teletben álló kerékgyártó mestert tegnap te- mették el a r. kath. egyh. szertartása szerint a szent-anna utcazi sírkertbe. A boldogultat neje és nagyszánu gyermekei közül 5 élő sivatja, ki egyike volt a legjobb apának ro- konnak és barátjának. A mise áldozat érette ma reggel tartatott meg. Béke poraira!

— **Felhívás magyarországi regalebélrlőkhöz.** A lefolyt évben a regalebélrlők helyzetének javítására kezdeményezett mozgalom, daczára a kifejtett tevékenységnek, daczára az ország- gyűléshez kérvényezésnek, nem vezetett ered- ményre, legalább is nem hozta meg a várt segítséget és javulást. Az állami italmérsi jövedékről szóló törvény 70. §-ának törvény- hozási utóni megváltoztatása igaz hogy e mozgalom eredménye, azonban az ebben nyújtott kedvezmény a regalebélrlők részére oly csekélység s oly szűk körű, hogy a hazai regalebélrlők alig egy csekély töredé- kének, jobbadán a nagyvárosok regalebélrlő- kinek nyújtott valami kevés anyagi kárpót- lást, a mellett a z o n b a n a v i d é k i bérllők te jesen kártalanítás nélkül maradtak. Az akkori mozgalom alkalmával azon bizta- tást nyertük, hogy várjuk meg a fejleménye- ket, talán a viszonyok javulni fognak. Nyole hónapja kezelés után, állíthatjuk, hogy helye- zünk azóta nem hogy javult volna, de kétség bejött eg rosszabbodott, úgy, hogy e folytonos hanyatlás, e napról-napra növekvő vesztesé- geket tetlenül tovább nem nézhetjük, nem szenvedhetjük el, s minden törvényes eszközt meg kell moztatnunk arra nézve, hogy magu- sabb állami érdekek sérelme nélkül orvoslást és eddig szenvedett s még ezután szenvedendő anyagi kárainkért kárpótlást nyerhessünk. Ez hozott bennünket össze újból Debreczenbe a f. hó 24-iki értekezletre, és ezen czél elérése végett tartottuk és tartjuk mai alulírottak s z ü k s é g e s n e k a z o r s z á g o s é r t e k e z l e t t n e k a m e g t a r t á s á t B u d a p e s t e n . Ez eddig szenvedett s szenvedendő anyagi veszteségek részbeni kárpótlását, állami érde- kek sérelme nélkül úgy véljük eszközölhető- nek, ha az 1888 évi XXXV. t. cz. 53 és 56. §§-ai alapján a bérllőknek méltányos tel- tésék mellett feltétlen elsőbbségi joga biz- tosítottatnék az 1892-ik év december 31-ig terjedő bérbevételre nézve. Az ez irányban kifejtendő mozgalom s kérelmezés tárgyában szükségesnek tartottuk a regalebélrlők országos értekezletét B u d a p e s t r e , 1 8 8 9 . é v i

május hó 21-ére d. e. 9 órára a „Pannonia“ szállodában (Kerepesi-ut) összehívni. Felkérjük Tekintetességét, misze- rint ezen értekezletre úgy saját mint az ös- zes hazai regalebélrlőknek jól fel fogott érde- kében okvetlen megjelenni sziveskedjék, s illetve a megjelenés vagy meg nem jelenés iránti szives választ Dr. Popper Mór ügyvéd értekezleti jegyző címére (Debreczen, nagy- templom tér 343.) — levélileg mi- előbb tudatni méltóztatnék. Együttal, tekintve hogy az ily mozgalom tetemesebb költségekkel jár, tisztelettel fel- kéretik Czimed, miszerint a regalebélrlők közös érdekében megindítandó mozgalom költségeinek fedezésére az egyszer s mindenkorra 5 ft-iban megállapított összeggel hozzájárulni és ezt Á r o n J e n ő r h o z (Debreczenben), mint értekezleti pénztárosnak beküldeni méltóztat- sák. Kelt Debreczen, 1889. április hó 24-én megtartott regalebélrlők értekezleten. Rosenfeld Mór értekezleti elnök, h. szoboszló regále bérllő. Weisz Mór kolozsvári regále bérllő. Löwy Ferenc jász-apáthi regále bérllő. Mandel és tsai jászberényi regále bérllő. Grimm A. József b. gyulai regále bérllő. Aron Jenő debreczeni regále bérllő. Moskovits Adolf h.-hadházi regále bérllő. Weisz Sándor n.-ka.olyi, n.-abo- nyi és n.-váradai regále bérllő. Kohn Henrik derecskei regále bérllő. Mandel Béla nyir-bátori regále bérllő. Grimm Izidor gyomai regále bérllő. Feldheim A Bert derecskei regále bérllő. Goldstein M. nyífehértói regále bérllő. Dr. Popper Mór értekezleti jegyző.

— **Lelekes választás** Az érmelléki ev. ref. egyházmegeyében eső apát kereszturi lel- kérszi átomásra f. évi márczius hó 31-én Csuka Ferenc kiskerekéi segédlelekes választott meg.

— **Népesedés.** Debreczenben ápr. 28-tól máj. 4-ig terjedő héten született ev. ref. (581—624. a. k. tétel) élve 21 fű, 18 leány, halva 5 leány, együtt 21 fű, 23 leány = 44 (40 törvényes, 4 törvényen). Egybekelt 6 pár. R. kath. (121—125. a. k. t.) élve 3 fű, 2 leány = 5. Ag. hitv. ev. élve 2 törvé- nyes fű. Izr. (52. a. k. t.) halva 1 törv. fű. Egybekelt 2 pár. Született összesen 25 fű, 27 leány = 52 gyermek. Meghalt ugyanazon idő alatt 17 fű, 20 nőnemű = 37 egyén. — Ezek közül ev. ref. 28; r. kath. 7; izr. 2.

— **A magyar tudományos akadémia** elnö- kévé, miután az előzőr kijelölt Andrassy Gyula gr. nem volt hajlandó e méltóságot elfogadni, báró Eötvös Loránd, néhai br. Eöt- vös József fia, alelnöknek pedig Trakna Vil- mos választottuk meg szavazat többséggel.

— **Kamarai tagok választása.** A helybeli ipartársulatok elnökeinek értekezlete az ipa- rosok közül következőket ajánlja kamarai ta- gokul megválasztani: Szikszay Lajos épít-ész. Debreczeni Gábor bádogos. Lőrincsk László aranyműves, Pongo Lajos eszmadia, Salánki Ferenc gubás, Serfi Ede órás, Mayer Emil gőzmalomigazgató, Huber József szabó, Kurucz Miklós eszmadia, Flezsár Ignác lak- atos, Gyarmati Lajos szűes, Ekl Gábor tí- már, Kuczik Gábor hentes, Főrián János asztalos, Kolját Imre kovács, Gonda István pintér, Liptai Miklós szappanos, Nagy János szijgyártó, Katona József fazekas, Nagy Ga- bor kőtélverő, Pető István tímár, Uagvári József kerékgyártó, Szentesi János mészáros Stiber János cipész. A választás e hó 9 di- kén lesz a városbáza nagy termében.

— **Megmarta a maoska.** — Papp Béla 19 éves evőszékiztítő kezét, egy helybeli előkelő vendéglő udvarán az éjjel egy idegen maoska megmarta. A fiatal ember az esetet bejelentette a rendőrségnél sézült kezét pedig orvosi kezelés alá vetette — A gyanus maoska agyonüttetett.

— **Hajdu Nánáson,** a megbodogult Ka- тона Endre helyére választó t lelekes Benkő Lajos, tegnap tartotta beköszöntő egyházi beszédét a z s z u l o f á s m e g t e l t e m p l o m b a n .

— **Lakváltoztatás** Austerweil Imre kárpitos lakását a nagy-czeg-éd-utcazi Abrahám László ügyvéd nr 2576-ik számu házhoz tette.

— **Lövészet** Május 5-én tartott lövészet eredménye: díjat nyertek legjobb mélylövés- selt Szűcs Károly 1 db. 2 ftos tallért, leg- többrőlövésvel Budaházy Miklós 1 db. 1 ftos tallért.

— **Deutsch Albert** fűszerkereskedő lapunk mai számában foglalt hirdetésnyére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **A hatodik lelkeszi állomás** Debreczen- ben, a presbyterium határozata értelmében még e polgári év tolyamán fel fog állítani a czepléduztai új templom mellett.

— **A Turai Farkas** ruhatisztító és mosó intézet felé tavaszra kelvén az idő, fokoza- ton mérvben fordult az uri közönségérdeklő- dése. — A jönevű intézet a pártolásra érde- messé is tette magát, a miről kiki meggyő- ződhetik saját tapasztalatai után, — ha meg- rendelésével a telefon állomással is felszerelt mosó és tisztító intézetét felkeresi.

Nyilatkozat.

K e r e k e s G é z a u r , „Villám“ volt szerkesztője a következő sorok közlésére kért fel bennünket: Nagyredmü közönség! Midőn 1885. év június 27-én a „Villám“ című élezipomat megnyitottam, határozot- tan meg voltam győződve Debreczen város- nak már seidülő gyermekkorom óta ismert ovagiaságáról. Daczára annak, hogy igen sokan voltak olyanok, kik ezen vállalatomra kimondták, hogy „nem él meg egy hónapig,“ én nem

össüggedtem, s ime bebizonyult, hogy lapom az ötödik évfolyamat is elérte. Tehát Debreczen város nemeslelkü lako- saiba vetett bizalmamban nem csalatkoztam. Ámde, kérem, nem így volt ez a vidéki t. megrendelő — de nem fizető urakkal, — mert ki tudom mutatni, hogy a négy év le- fogására alatt több, mint 580 ft-om veszett oda, s lapomat az utóbbi időben csakis V e r t e s s y A r n o l d u r n a g y l e k k e s é g e b ő l t a r t a t t a m f e n n s í g y m a g a m a t i s . — Á l d j a m e g é r t e a G o n d v i s e l é s . Most midőn már teljes lehetetlen a la- pot tovább fentartanom, kérem, bocsásanak meg azon embernek, — kit már pályás gyer- mek kora óta folytonosan sújt a sors mostoha keze. Végtelen fáj lelkemnek megváini azon szeretett közönségtől, melyet éveken át szol- gáltam, — fáj megváinai azon szeretve tisz- telt jó barátok s ismerősöktől, kiknek köré- ben annyiszor elfeledtem a súlyos gondokat Fáj távol lennem azoktól, kiket annyira sze- retek, tisztelek és bec ülök. De hiába! Kény- telen vagyok még tápláni e nyomorult por- helyvet, melynek megsemmisítését csak Isten- ben vetett bizalmam gátolja. Nem egyszer s mindenkorra váltunk meg egymástól, mert ha az ég éltet rövid időn viszontlátjuk egymást. Mindazokat pedig, kik velem bármimemü pénzbeli összekötésben vannak, nagyon kérem sziveskedjenek türelemmel lenni, annyival is inkább, mivel senkit meg nem károsítottam, és senkinek sem kértem el utolsó garasát. — Ha kértém is azt nem könyelműségből, hanem la- pom fentartatása czéljából tettem. Valamiként pedig egy eszi-zott márvány- lapból fűszál, a tiszta felhőtlen égből eső, a napból sötétség nem származhat, — úgy ez idő szerint tölem pénz. Ugyanezért a fentebb tisztelt urakat kérem, ne bántásák a fiskális urakat, mert nekik egész más dolgaik vannak, sem hogy tőlük lehetetlent követeljenek. — De meg- nem is lesz rá szükség, mert hogy minden követelést kielégítsek, arra becsületem köte- lez, — s miután most arra nézve a módoza- tot megtaláltam, az rövid időn sikerülni is fog! Mindazoktól pedig, kiket valamikor a „Villám“ hegye érintett, szintén bocsána- tot kérek, — hiszen a legszebb erények egyi- ke a megbocsátás. Én is megbocsátok mind- azoknak, kik engem bántanak! Isten veitünk, a viszontlátásig!!! K e r e k e s G é z a , a „Villám“ volt szerkesztője és tulajdonosa.

Közgazdaság. Nemzetközi gabonavásár Budapestén. A miskolczi kereskedelmi kamarához hasonlóan a debreczeni István-gőzmalom, az idevaló közraktári vállalat és számos itteni előkelő gabonakereskedő czég is feliratot in- téztek a budapesti áru és értéktőzsdé taná- csához, melyben a Bácsben történetekre való utalással azt kérik, hogy a tanács éljen az alkalmossal és állítsa helyre a budapesti gabonavásárt nemzetközi alapon. A vetések állása. A földmívelésügyi mi- niszteriumhoz ápr. 23-tól 29-ig bezárólag be- érkezett jelentések szerint az őszi vetések fejődésére az egy hét óta tartó melegebb napok igen jó hatásal voltak ugyan, — de azért a buza Bthar-, Hajdu-, Szatmármegyék- ben nagyrészt gyenge és ritka, oka ennek részint a késői vetés, — részint a tavaszi sok esőzés folytán, kivált a lapályo- s a b b f ö l d e k e n ö s s z e g y ű l t v i z . — Szabolcsban a buza igen szépen fejlődött, különösen a korai, mely teljesen megfelel a kívánalmaknak; a késői vetések is sokat ja- vultak; a rozs azonban a lazább talajban, gyenge, sok helyt ki is szántották és tava- szakkal pótolták. Repce Szabolcsban és Bi- harban nem sokat igér, ritka és egyenetlen. A tavaszi vetések, Hajdu- és Szabolcs vármegyékben, hol tavaszi árpát, rozstól, búkkönyt és zabot több-kevésbé még az esőzések előtt vethettek, általában jól kikelték és szépen fejlődnek; kikelték Biharban is, azonban itt a belvízek a tavaszi vetések tetemes nagy ré- szét tönkre tették; legtöbb helyen pedig a talaj tulnedvessége következtében, a gazdák csak most kezdték a vetést; kapás növé- nyek ültetése is kezdetét vette. A luczerná- sok Bihar-, Hajdu-, Szatmármegyékben szépen növekednek s jó hozamra nyujtanak kilátást. Szabolcsban ellenben sok helyütt tel- szántják, minthogy a télen át sok kiveszett.

Terményárak a debreczeni piacon.
1889. Április 30. án.

Egy m.-máza	felső, közép, alsó.	
Buza	6.70	6.60 6.50
Kétszeres	6.00	5.90 5.80
Rozs	5.10	5.00 4.90
Arpa	5.50	5.40 5.30
Zab	5.60	5.50 5.40
Uj tengeri	5.30	5.20 5.10
Köles	4.50	4.40 4.30
1 zsák Burgonya —60		
100 kl. szalonna	55.00	53.00 52.00
100 kl. haj.	55.00	53.00 52.00

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold. Főmunkatárs: Kározy Vilmos.

Folyó 1889. évi május 1-től kezdve lakásom és irodai helyiségem egyháztér, a nagytempom melletti 342-ik számu ház első emeletén leend. Kohn Adolf bürke- reskedő üzlete felett.

Dr. Popper Mór
ügyvéd.

Legnagyobb választék lakás beren- dezési cikkekben u. m.

szőnyegek, függönyök, butorkelmék, ágy- és asztalterítők, paplanok és matrácok, viaszos butorvászon és parketek.

LYNOLEUM.
Indiai gyékények, coccus futó és lábtörllők.

Alkalmi vétel folytán tetemesen le- szállított áron ajánlunk: szines keresztcsikos keleti függönyöket, ágy és asztal terítőket.

Újdonságok: Axminster, Brüssel, Tapestry, Smyrna, Bagdad, Mekka, Emir, Daghestan, Sumak, Turkestan, Kyrnan szőnyegek, szövetek és függönyökben

Kunz József és Társánál
Debreczen, kistemplom-bazár.

Egy 7 lóerejű
angol gyártmányu **gőzcséplő** készlet eladó. Ugyanott **Egy 4 lóerejű** jó karban lévő **járgány cséplő eladó.** Értekezhteni Turay Farkasnál.

Üzlethelyiség változtatás.

Ezennel van szerencsém a helyeni tisztelt közönségnek tudomására hozni, miszerint a már 24 év óta fennálló fű- szer-, festék- és gyarmatáru kereskedé- semet az Ipar és kereskedelmi bank házból **Hatvan-utca 1096. szám alá** helyeztem át, s azt a mai kor igényei- nek megfelelőleg felszerelve, maradok a t. közönség minél gyakoribb megrende- léseit kérve

kiváló tisztelettel
DEUTSCH ALBERT.

Köszén-kátrányt
legjobb minőségben zsinidely és deszkatetők behuzására,
mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá czulapok, melyek a földbe ásatnak, keretések s gazdasági eszközök befestésére, hordókban á 50 egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyártmányu COAKSOT (pirszén) kovácsok és lakatosok részére ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága
DEBRECZENBEN.

Legnagyobb áruk kiviteli háza
J. & S. Kessler, Brünn,
 Ferdinánd-utca 7. szám.
 Küld ingyen és bérmentve minta- és árjegyzéket.
Posztó áru gyári raktár.

Nyári Cammgarn öltöny-szövetek, legujabb minták, egy maradék 6 és fél méter egy teljes férföltönyre 3 ft.

A mennyire a készlet terjed!
 Brünni posztómaradékok 3.10 méter 1 teljes férfiöltöny 3.75 ft

Női divatozikkok
 kockás és csikos divatszövetek 60 cm. széles slafrok és gyermek ruhákra 10 méter 2.50.

Joupon háromszövesű szövet minden színben. I-rendű 3 ft 50 II. rendű 2 ft 80 kr.

!!! Alkalmi bevásárlás !!!
 Jó mosó francia Zephir 75 cm. széles remek mintákban. 10 méter csak most 3.50.

Brocat és Jaquard divat szövetek 60 cm. széles minden gondolható színben 10 méter 3.50 ft.

Doris legujabb kockás szövet tiszte gypju 10 méter azelőtt 10 ft, most csak 6.50 ft

Nervy 70 cm. széles szép csikokban és legdivatosabb színekben 10 méter 4.50 ft.

Cachmir dufla széles fekete és színes 10 méter 4 ft.

Pamut atlas dufla széles és színes 10 méter 6 ft 50 kr.

Kékfestő creton 10 méter 2 ft 50 kr.

Nyári Jersey kabát egáns testhez álló simán 2.50, d. mtorirozva 3 ft.

Vászon és szövő egy vég - 29 rőf.

Egy vég házi vászon jó minőségű 4. 4.20 ft, 5. 5.50 ft.

Egy vég King szövés legjobb és legnehezebb minőség tartósabb mint tiszta vászon 4. 5.80 ft, 5. 7.50 ft.

Egy vég oxford és Zephir legujabb mintákban. II. 4.50 ft, I. 6.50 ft.

Női fehérnemű 6 drb női ing jó vászonból csakokkal 3.25 ft, stikkeléssel 5 ft.

3 drb hálókötös finom sifonból és finom stikk éléssel I. 4 ft, II. 1.80 ft.

Szétküldés csakis utánvétellel. Nem tetsző áruk visszavételnek

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyvíz raktára Debrecen és vidékére

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
 debreczeni fióktelep áru csarnoka

ajánl legjobb minőségű szepességi főzélékeket,
 boszniai szilvát, szilva ízű, pergetett és keretmézét,
 különféle friss minőségű
 ajtokat, líptói-turót.
 Magyarádi, ménesi, szegszárdi, egri (bikavér) sashegyi, szomorodni.
 tokaji asszu gyógy borokat,
 csira képességükért kezesség mellett
 gazdasági és konyha kerti magvakat;
 különösen pedig
oberndorfi takarmányrépa magot,
francia és magyar luczernát
 legújantósb árak mellett.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitel-
 szövetkezet debreczeni fióktelep
 áru csarnoka. Nagyvárad utca, megye-
 ház mellett.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyvíz raktára Debrecen és vidékére.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtekélyesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

Szabadalmazott Fairbanks-mérleg
 százelekes rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlytal vannak ellátva.
 Tartósság, pontosság és könnyű kezeléseknél fogva az összes világkiállításokon első díjat nyert legkitűnőbb mérleg.
 A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérlegék aránál nem magasabbak — a hitelesítés csomagolás és vasra való feladás beufoglaltatnak. Gazdasági szekér- és zsák-mérlegeink valamint marha-mérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.
 Cím: Osztr.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató
Budapest, Andrassy-ut 23.
 Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K. Megyer
Debreczeni képvislőség Seszina Lajos urn

"Zacherlin"

A legkitűnőbb szer minden rovar ellen.

E kiválasztott különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal megsemmisít minden kártevő férget lakásokban, konyhákban épen úgy, miként házi állatainkon, istállóknak s növényeken, üvegházak és kertekben. Valódi minőségben eredeti üvegekben névaláirással és védjeggyel kapható. A mi laza papirosban adatik, az sohasem „Zacherl“ különlegesség.

Valódi minőségben kapható:

<p>Debreczenben:</p> <p>Csanak József, Deutsch Albert, Szabó S. Gótl Nándor gyógyszer. Dr. Rothschnek gyógyszer. Varga L. Gaszner K. Ganofsky L. Dömök B. André K. Veidner J. Tóth Béla.</p>	<p>Hegedűs R. Kohn H. Benedek A. Pozsgai Antal, Szent-Királyi és Kalenda, Trocsányi Ferencz, Ér-Dócszegen: Mezey Albert. Ér-Endrédén: Gesztarédi K. Ferencz. Ér-Mihály Falván: Lévay Vince.</p>	<p>Hajdu-Nánáson: Slachta János. Nagy-Kállón: Nagy Károly. Nagy-Károlyban: Nonn János, Bertalan Kerekes, Jakab Kaufmann. Püspök-Ladányon: L. Magyarósy jun. & Com. Székelyhidón: Tunyoghly Lajos. Szoboszlón: Körner Béla.</p>
---	--	---

Raktárak Magyarországon más városokban is vannak, a hol Zacherlin falragaszok vannak kitéve.

VÉGHLESI
VER A-forrás

Hazánk legtisztább legolcsóbb és legjobb szénsavdus, égvényes **SAVANYUVIZE.**
 Véghles-Szalánán (Zólyom megye.)
 Főraktár Debrecen és Vidéke részére
Geréby Fülöp
 urnál, DEBRECEENBEN.

Budapest 1885. Nagy dísz oklevél. London 1877. Diszoklevél. N.-Pálinkán 1887. Aranyérem.

Csik **József**

hatlan mesz-gyár.
BECSINBAN.
 Központi iroda és raktár:
 Budapest, V. k., Rudolf-rakpart 8. szám.
 ajánlja a t. építés és építómester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyármányát

Portland-cement és vízhatlan meszét
 melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak
 Árjegyzék és magyarát kívánatra készséggel megküldetik.

Keckenmet 1872. Ujvidék 1875. Szeged 1878. Ezüst érem. Arany érem. Emden-érem.
 Triest 1882. Arany érem.